

Leiðbeiningar um framkvæmd reglna um hámark veðsetningarhlutfalls fasteignalána til neytenda

Inngangur

Þann 20. júlí 2017 tóku gildi reglur Fjármálaeftirlitsins um hámark veðsetningarhlutfalls fasteignalána til neytenda á grundvelli laga um fasteignalán til neytenda nr. 118/2016. Í viðleitni til að auðvelda framkvæmd reglnanna eru hér birtar leiðbeiningar um framkvæmd þeirra. Vakni spurningar um beitingu reglnanna skal beina þeim til Fjármálaeftirlitsins. Leiðbeiningar þessar verða uppfærðar eftir þörfum.

1. Reglurnar taka aðeins til lánveitinga vegna íbúðarhúsnæðis til eigin nota

Í reglunum ná hugtökin *fasteign* og *fasteignalán* einungis til lánveitinga vegna íbúðarhúsnæðis, sbr. a-liður 4. tölul. 1. mgr. 4. gr. laga um fasteignalán til neytenda, nr. 118/2016 sem er eftirfarandi:

4. *Fasteignalán*: Lán sem er:

- tryggt með veði eða annars konar tryggingu í íbúðarhúsnæði eða tryggt með réttindum sem tengast íbúðarhúsnæði, eða

Skv. 17. tölul. 4. gr. laga nr. 118/2016 er *neytandi* skilgreindur sem „einstaklingur sem á lánaviðskipti sem lög þessi ná til, enda séu þau ekki gerð í atvinnuskyni af hans hálfu.“

Reglurnar takmarka því eingöngu veðsetningarhlutfall í þeim tilvikum þegar einstaklingar taka lán til kaupa á íbúðarhúsnæði til eigin nota en ekki í atvinnuskyni.

2. Veðsetningarhlutföll við endurfjármögnun

Allar þær takmarkanir (undanþágur) sem eru í 3. gr. laga nr. 118/2016 eiga við, sbr. fyrstu málsgrein reglnanna.

Í 3. tölul. 2. mgr. 3. gr. laga nr. 118/2016 er tiltekið að samningar um fasteignalán vegna endurfjármögnum sem hækka ekki höfuðstól lánsins séu undanþegnir VII. kafla laganna, en reglurnar eru settar á grundvellir 25. gr. laganna sem eru í VII. kafla.

Reglurnar takmarka því ekki veðsetningarhlutföll við endurfjármögnun fasteignalána til neytenda svo framarlega sem höfuðstóll lánsins hækkar ekki við endurfjármögnun.

3. Um beitingu reiknireglu í 3. gr. reglnanna

Til samræmis við ákvæði 25. gr. laga nr. 118/2016 gera reglurnar ráð fyrir auknu svigrúmi vegna kaupa á fyrstu fasteign, þ.e. 90% hámark veðsetningarhlutfalls í stað 85% hámarks. Reglurnar skilgreina sérstaklega hámark veðsetningarhlutfalls ef tveir eða fleiri einstaklingar kaupa íbúðarhúsnæði saman og aðeins hluti eigenda er að kaupa í fyrsta sinn, þ.e.a.s. hefur ekki verið þinglýstur eigandi íbúðarhúsnæðis áður.

Í þeim tilvikum ber einungis að líta til þess hve margir í eigendahópnum hafa ekki verið þinglýstir eigendur íbúðarhúsnæðis áður sem hlutfall af heildarfjölda eigenda og beita eftifarandi reiknireglu í samræmi við 3 gr. reglnanna:

$$\text{Hámark veðsetningarhlutfalls} = 85\% + \left(\frac{n}{m}\right) \times 5\%,$$

Þar sem n er fjöldi þeirra eigenda sem ekki hafa áður verið þinglýstir eigendur íbúðarhúsnæðis og m er heildarfjöldi eigenda viðkomandi íbúðarhúsnæðis.

Taka má einfalt dæmi þessu til útskýringar.

DÆMI:

Forsendur:

Eigandi A, Eigandi B og Eigandi C kaupa fasteign saman.

Eigandi A hefur **ekki** verið þinglýstur eigandi íbúðarhúsnæðis áður.

Eigendur B og C hafa verið þinglýstir eigendur íbúðarhúsnæðis áður.

Útreikningar:

$$\text{Hámark veðsetningarhlutfalls} = 85\% + \left(\frac{1}{3}\right) \times 5\% = 86,67\%$$

því A = 1 og A+B+C = 3.

Stærð eignarhlutar hvers einstaklings í íbúðarhúsnæðinu (þ.e. hver skipting eignarinnar er milli eigendanna) kemur því ekki til álita við útreikningana. Stærð eignarhluta einstaklinganna í því íbúðarhúsnæði sem þeir teljast áður hafa verið þinglýstir eigendur að kemur heldur ekki til álita við útreikningana.

Þinglýst eign í annars konar fasteign en íbúðarhúsnæði kemur ekki í veg fyrir að viðkomandi teljist kaupandi að fyrstu fasteign skv. reglunum og þar með að leyfilegt hámark veðsetningarhlutfalls fasteignaláns til viðkomandi sé hærra en almenna hámarkið.